

Prvi deo: pregled

Ključni tekst: Otkrivenje 12,7.8

Temelj proučavanja: Otkrivenje 12,7-9; Kološanima 1,16; Jezekilj 28,12-15; Isaija 14,12-14; Jovan 17,24; 1. Mojsijeva 3,15;

Uvod: Pouka za ovu sedmicu uvodi temu kosmičkog sukoba, odnosno Velike borbe, između Hrista i sotone. Započecemo proučavanje ispitivanjem porekla zla i Božjeg rešenja za pad čovečanstva u greh.

Nekoliko aspekata kosmičkog sukoba zaslužuju da ih razmotrimo. Prvo, Velika borba nije večna; nastala je na nebu kada je Lucifer, stvoreno biće, poveo grupu pobunjenih anđela koji su izazivali Boga, večnog Stvoritelja i Cara svih bića. Dakle, možemo pretpostaviti da će zlo i đavo, kao što u imali početak, sigurno i kraj.

Drugo, kosmički sukob pokazuje radikalnu neusklađenost dobra sa zlom. Nijedna strana ne može sapostojati ili tolerisati drugu: svaka grupa žudi za nestankom druge. Kada je zlo nastalo, ono je osporilo samu ideju Božjeg prava da postoji i vlada, bez obzira na večnu prirodu Boga.

Dalje, Velika borba eliminiše svaki oblik filozofskog ili religioznog dualizma u kojem su i zlo i dobro večni, jednaki i neophodni. Biblijski pogled na svet jasno isključuje nužnost zla. Ne treba nam zlo da bismo znali i cenili šta je dobro, niti je zlo neophodno za povećanje dobra.

Treće, činjenica da su zlo i Velika borba nastali na nebu budi u umovima razumnih i moralnih bića ideju da je sukob prvenstveno duhovne prirode i da stoga mora imati duhovno rešenje. Dok je zlo nastalo bez ikakvog Božjeg učešća (u stvari, zlo se podiglo protiv Boga), ono ne može nestati bez Boga. Po svojoj prirodi, zlo je pogubno za bića i za svemir. Dakle, samo Bog i Njegova natprirodna, stvaralačka moć mogu potpuno istrebiti zlo i otkloniti njegove katastrofalne posledice.

Stoga se Božji plan spasenja ne sastoji u jednostavnom identifikovanju, priznavanju, sramoćenju ili kažnjavanju začetnika zla. Takve mere nisu ni efikasne ni dovoljne u iskorenjivanju zla iz svemira. Umesto toga, Bog rešava problem greha preuzimajući posledice greha na sebe, u Hristu. Svojom stvaralačkom snagom Bog se aktivno angažuje u uništavanju zla i čišćenju i obnavljanju svemira.

Teme pouke – Pouka za ovu sedmicu ističe tri glavne teme:

1. Zlo i Velika borba nastali su na savršenom nebu. Zatim su se proširili na Zemlju, puštajući koren u srcima i umovima razumnih i moralnih bića, koja su stvorena po Božjem obličju.
2. Krajnja posledica zla i greha je pobuna protiv Boga i Njegovog carstva.
3. Jedini put do spasenja i do kraja kosmičkog sukoba jeste kroz Krst i kroz posredništvo Hristovo i Njegovu stvaralačku, obnoviteljsku silu.

Drugi deo: Tumačenje

Adventističko učenje o Velikoj borbi

Adventisti sedmog dana imaju jedinstveno razumevanje porekla greha i njegovog rešenja. Za razliku od drugih hrišćana, adventisti nemaju osnovno verovanje posvećeno doktrini o grehu. Međutim, oni svoje razumevanje greha integrišu u učenje o „Velikoj borbi“. *Džon M. Fauler* tačno ističe da „nijedno učenje o grehu ne može biti potpuno bez razumevanja ove velike teme borbe između Hrista i sotone, između dobra i zla. Suverenitet odnosno vlast i karakter Boga nalaze se u njegovom središtu. Kada je Lucifer izazvao pobunu na nebu protiv Boga, a kada je pobuna dostigla svoj vrhunac, Bog nije imao drugo rešenje osim da palu anđeosku vojsku zbacila s neba.“ (Fauler, „Greh,“ *Handbook of Seventh-day Adventist Theology*, str. 241)

Dok drugi hrišćani takođe veruju u pad Lucifera i Adama i, u izvesnoj meri, u kosmički sukob između Boga i sotone, adventisti su ove koncepte artikulirali u obliku jedinstvenog učenja, sadržanog u Osnovnom verovanju br. 8 :

„Celo čovečanstvo je sada uključeno u Veliku borbu između Hrista i sotone koja se tiče Božjeg karaktera, Njegovog zakona i Njegovog suvereniteta nad svemirom. Ovaj sukob je nastao na nebu kada je stvoreno biće obdareno slobodom izbora u samouzvišenju postalo sotona, Božji protivnik, i odvelo u pobunu deo anđela. On je u ovaj svet uneo duh pobune kada je Adama i Evu odveo u greh. Ovaj ljudski greh doveo je do izobličenja Božjeg lika u čovečanstvu, nereda u stvorenom svetu i njegovog konačnog razaranja u vreme globalnog potopa, kao što je prikazano u istorijskom izveštaju Prve Mojsijeve 1,11. Celokupni stvoreni svet vidi da je ovaj svet postao poprište sveopšteg sukoba, iz kojeg će Bog ljubavi na kraju izaći opravdan. Da bi pomogao svom narodu u ovoj borbi, Hristos šalje Svetog Duha i odane anđele da ih vode, štite i podržavaju na putu spasenja.“ (Osnovno verovanje br. 8 „Velika borba“)

Biblijsko učenje o padu čovečanstva u greh takođe je prisutno u Osnovnom verovanju br. 7, pod naslovom „Priroda čovečanstva“:

„Muškarac i žena stvoreni su po obličju Božjem sa individualnošću, moći i slobodom da misle i rade. Iako stvoreni kao slobodna bića, svako od njih je nedeljivo jedinstvo tela, uma i duha, čiji život, dah i sve ostalo zavise od Boga. Kada su naši praroditelji odbacili poslušnost Bogu, time su porekli svoju zavisnost od Njega i pali sa svog visokog položaja. Slika Božja u njima se iskvarila i oni su postali podložni smrti. Njihovi potomci nasledili su ovu palu prirodu i njene posledice. Oni se rađaju sa slabostima i sklonostima ka zlu. Ipak, Bog je u Hristu pomirio svet sa sobom, te svojim Duhom obnavlja u pokajanim smrtnicima obličje njihovog Tvorca. Stvoreni na slavu Božju, oni su pozvani da vole Njega i jedni druge, kao i da brinu o svom okruženju.“ (Osnovno verovanje br. 7, „Priroda čovečanstva“)

Dva dodatna aspekta adventističkog učenja o Velikoj borbi zaslužuju naše razmatranje: (1) poreklo teme Velike borbe i (2) njena istoričnost.

Prvo, tema Velike borbe izvire iz Svetog pisma i nalazi se u samom temelju adventističkog tumačenja Biblije i razvoja doktrine. Komentarišući tumačenje Biblije, Elen G. Vajt primećuje:

„Biblija sama sebe tumači. Pismo se mora upoređivati s Pismom. Onaj koji proučava Bibliju mora da nauči da je posmatra kao celinu, i uoči međusobni odnos njenih delova. On treba da se upozna s njenom velikom, središnjom temom, s Božjom prvobitnom namerom sa svetom *nastankom velike borbe* i s delom spasenja. Treba da

razume *prirodu dva načela koja se bore za prevlast*, i nauči da prati njihovo delovanje u istorijskim i proročkim izveštajima sve do velikog završetka. Treba da sagleda kako ova velika borba prožima svaki stepen ljudskog iskustva; kako i on lično u svom životnom delu otkriva ili jednu ili drugu od ove dve suprotne pobude; i kako, želeo to ili ne, čak i sada odlučuje na čijoj će se strani naći u ovom sukobu.“ (*Vaspitanje*, str. 190. original, naglasak dodan)

Kao rezultat ovog biblijskog pristupa tumačenju, tema Velike borbe je utkana u sva druga biblijska učenja svojstvena adventističkoj teologiji. Uključenje teme Velike borbe u adventističku teologiju počinje s učenjem o Bogu, sa samom suštinom Njegove prirode kao slobodne, pune ljubavi, milostive, pravedne i verne. U celom Svetom pismu, tema Velike borbe nastavlja da se isprepliće sa učenjima kao što su:

- a) Učenje o stvaranju kao izrazu Božje ljubavi, slobode i moći.
- b) Poreklo ljudske prirode, njeno sadašnje stanje i konačna sudbina.
- v) Degradacija čovečanstva od njegove prvobitne pravednosti i zajednice sa Bogom.
- g) Božje delovanje radi našeg spasenja, koje se manifestuje u utelovljenju, službi, smrti, vaskrsenju, vaznesenju i posredničkoj službi Hrista u Nebeskoj svetinji, kao i u Njegovom drugom dolasku.
- d) Božji otkupiteljski plan opravdanja, posvećenja i obećanja o budućem proslavljanju ljudskog roda.
- đ) Božje stvaranje Njegovog naroda kroz sve periode ljudske istorije, što će kulminirati pozivom ostatka poslednjeg vremena iz protestantskih crkava da objavi Njegov poslednji milostivi poziv čovečanstvu.e) Predadventni, milenijumski i izvršni Božji sud, čiji će vrhunac predstavljati okončanje zla i obnova svekolike stvarnosti.

Drugo, Velika borba ima istorijsku dimenziju. Pošto je tradicionalno hrišćanstvo usvojilo grčke filozofske pretpostavke i koncepte kao što su nematerijalna, vanvremenska i neprostorna priroda neba, mnogi hrišćani tumače i biblijske reference na Veliku borbu i pad ljudi u greh kao alegorije ili teološke mitove. Međutim, adventističko istorijsko-gramatičko tumačenje Biblije predstavlja Boga kao lično i istorijski uključenog u istoriju pada čovečanstva u greh i istoriju spasenja. Bog, Lucifer, anđeli — i buntovni i pravedni — Adam i Eva, kao i njihov pad u greh, svi su stvarni istorijski likovi i događaji. Isus je o sotonu govorio kao o doslovnoj, istorijskoj ličnosti, onoj koju je Isus poznavao od pre početka istorije ove zemlje i koja je bila začetnik zla i greha. Isus je jednom objasnio farisejima da oni nisu ni deca Avraamova (Jovan 8,39.40) ni deca Božja (Jovan 8,41.42), već da su od njihovog oca „đavola“, koji je „krvnik ljudski od početka, i ne stoji na istini; jer nema istine u njemu; kad govori laž, svoje govori: jer je lažov i otac laži“ (Jovan 8,44).

Jovan u Otkrivenju takođe prikazuje i đavola i kosmički sukob koji je on podstakao kao istorijske. Po uzoru na Isusa, Jovan predstavlja đavola kao „staru zmiju koja se zove đavo i sotona, koja vara sav vasioni svet“ (Otkrivenje 12,7-9), kao onoga koji je začeo rat, zlo i obmanu i na nebu i na zemlji.

Neposredni kontekst Otkrivenja 12,7.9 sugeriše da je apostol Jovan smatrao da su đavo i Velika borba stvarno biće i istorijski događaj, kao što je i sam Bog stvarni deo istorije (Otkrivenje 12,5.6.10-17) u istoj meri u kojoj su to i rođenje i vaznesenje Isusovo (Otkrivenje 12,5), koliko i postojanje crkve i njeno proonstvo (Otkrivenje

12,1.6.11. 13.15), jednako istorijski kao i krst Isusa Hrista, čijom smo krvlju spaseni (Otkrivenje 12,11). Iako ne znamo kada se desio ovaj kosmički sukob na nebu, verujemo da se može datirati „pre stvaranja Adama i Eve i da je bio isto toliko istorijski stvaran koliko i pad čovečanstva u greh na podsticaj samog sotone“. (*Handbook of Seventh-day Adventist Theology*, str. 241, 242)

Treći deo: primena na život

Sa članovima svog razreda razgovarajte o sledećim pitanjima:

1. Šta ljudi u vašoj kulturi misle o očiglednom postojanju sukoba između dobra i zla, kako u svetu tako i u ljudskom društvu? Kako oni razumeju poreklo zla? Da li veruju da će zlo ikada prestati? Zašto da ili zašto ne? Da li su već odustali od bilo kakve nade da će nestati zla? Ako jesu, zašto? Možda misle da je zlo nikada neće nestati ili je čak neophodno da bi se održala neka vrsta ravnoteže u svemiru i istoriji. Ako je tako, objasnite zašto se tako osećaju. Kako možete da im objasnite biblijski pogled na zlo?
2. Na koji način različite teorije o poreklu sukoba dobra i zla utiču na razumevanje ljudskog morala i odgovornosti? Uzmimo, na primer, teoriju evolucije. Kako ova teorija utiče na naše razumevanje porekla zla i, prema tome, na naše razumevanje ljudskog morala? Koje druge teorije o poreklu zla koje prevladavaju u vašoj kulturi, pored teorije evolucije, možete da zamislite?
3. Razmislite kako da opišete i objasnite ljudima oko sebe adventističko učenje o poreklu zla, o Velikoj borbi i o biblijskoj nadi. Kako ove biblijske istine možete da podelite sa svojim prijateljima, komšijama i kolegama koji pripadaju drugim hrišćanskim denominacijama ili drugim religijama, ili naginju drugim filozofijama ili pogledima na svet? Koje elemente biste uključili u nacrt svog opisa Velike borbe?